

[P. N. Petersen (Røjl).]

minister Kjær i 1946 forelagde forslag om at forhøje grænserne med 25 pct., altså fra 8 000 til 10 000 kr. og fra 12 000 til 15 000 kr. Det var en såre beskeden forhøjelse, der her foresloges, hvad der fremgår af den kendsgerning, at stigningen i ejendomsskyldværdien i det pågældende tidsrum udgjorde over 32 pct. og ikke blot 25 pct. Men forholdet virker endnu mere grelt, når vi foretager en sammenligning imellem købesummerne for den type af landbrugsejendomme, der navnlig har interesse i denne forbindelse — for tiden fra 1937 og til 1948 — d. v. s. landbrugsejendomme fra 1/4 til 1 td. hartkorn. Vi vil da se, at i 1937 var prisen for sådanne ejendomme 33 355 kr. pr. td. hartkorn, medens den i 1946 var 58 033 kr., det vil sige en stigning i prisen pr. td. hartkorn på 74 pct. og ikke 25 pct.

Nu ville det måske have været nærliggende at tro, at man i 1946 havde accepteret forhøjelsen af grænserne på de 25 pct., der jo var meget beskeden i forhold til den virkelige stigning, men hvis man troede noget sådant, så blev man nødt til at tro om igen; der rejste sig en voldsom modstand mod denne beskedne forhøjelse, og det hele endte med, at de nævnte grænser blev forhøjet fra 8 000 til 9 000 kr., altså med kun halvdelen af den foreslåede forhøjelse, og fra 12 000 til 14 000 kr., hvor der oprindeligt var foreslået 15 000 kr. Denne svækkelse af indenrigsminister Kjærs oprindelige forslag var meget beklagelig, men der var ingen politisk mulighed for at nå videre på det tidspunkt, og derfor måtte vi nøjes med dette magre resultat. Det er altså ikke rigtigt, hvad det ærede medlem hr. Chr. J. Hansen før nævnte, at der skete en forhøjelse på 25 pct., forhøjelsen var i virkeligheden kun 12 1/2 pct.

Nu var loven af 1946 kun en midlertidig lov, der allerede er udløbet, og derfor er det, at den højtærede minister nu søger gennemført en ny midlertidig lov, der skal gælde til udgangen af 1951. Jeg takker den højtærede arbejds- og boligminister for fremsættelsen af lovforslaget om en ny midlertidig ordning, da forholdene alt taget i betragtning endnu er for usikre til at gennemføre en ordning af varig karakter. Men jeg skal ikke nægte, at jeg havde ventet en mere tilfredsstillende ordning for Jydsk Husmandskreditforenings vedkommende, og det samme gælder i nogen grad Østifternes Husmandskreditforening. Jeg erkender det fremskridt, der findes i

§ 1, stk. 1, nr. 11, hvor 20 000 kr. ændres til 30 000 kr., selvom jeg finder, det havde været rimeligt at imødekomme husmandskreditforeningernes ønske om en vurderingsgrænse på 35 000 kr. med en lånegrænse, der svarer til dette beløb. Og jeg skal ikke nægte, at jeg føler mig noget skuffet over, at den højtærede minister i § 1, stk. 1, nr. 9, er standset ved de 9 000 kr., når indenrigsminister Kjær i sin tid kunne bekvemme sig til at foreslå 10 000 kr., en forhøjelse, der i virkeligheden også er altfor lille i dag efter den prisudvikling, der har fundet sted.

Som det allerede har været nævnt af andre ærede ordførere, blev der også indhentet en erklæring fra kreditforeningernes stående fællesudvalg, og jeg skal med den højtærede formands tilladelse citere et par enkelte sætninger i denne erklæring. De lyder sådan:

„Da de ejendomme, der nu ønskes inddraget under husmandskreditforeningerne, allerede har normale og fyldestgørende lånemuligheder i de øvrige, ugaranterede kreditforeninger, synes en udvidelse af statens garanti upåkrævet. Ved en sådan udvidelse ville kun opnås, at husmandskreditforeningerne ved belåningen af de pågældende ejendomme fik en fortrinnsstilling, der ikke synes sagligt begrundet.“

Jeg beklager denne udtalelse. Den forekommer mig at være udtryk for en kynisme, som det gør mig ondt at finde i et så repræsentativt udvalg, som der her er tale om. Man stiller i virkeligheden forholdet på hovedet ved at sige, at der er ejendomme, der nu ønskes inddraget under husmandskreditforeningerne. Det, der ønskes, er ganske simpelt dette, at husmandskreditforeningerne får den ejendomstype tilbage, som prisudviklingen har frataget dem siden 1936. Det er såmænd det hele, der ønskes.

Formålet med en lovgivning af denne karakter skulle vel helst være dette, at de forskellige kreditforeninger fik mulighed for at løse de opgaver, det er naturligt for dem at løse. Om denne mulighed er tilstede, kan aflæses af den udvikling, der kendetegner den enkelte forenings virksomhed, og der må vi desværre notere den kendsgerning, at udviklingen indenfor husmandskreditforeningerne lader en del tilbage at ønske. Medens hovedstolen i samtlige kreditforeninger i tiden fra 1943 til 1948 er vokset med ca. 800 mill. kr., er hovedstolen i Jydsk Husmandskreditforening i samme tidsrum gået ned med 40 mill. kr. Den samme kede-